

Saksframlegg

Saksnr: 2022/135-48
Saksbehandlar: Einar Kåre Ulla

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Vaksdal kommune, Kontrollutvalet	22/23	13.09.2023

Forvaltningsrevisjon av plan- og byggesakshandsaming - rapport

Forslag til innstilling

1. Kommunestyret tek rapport etter gjennomført forvaltningsrevisjon av plan- og byggesakshandsaming til etterretning
2. Kommunestyret ber kommunedirektør følgje opp rapporten ved å setje i verk følgjande tiltak:
 - A. Etablere skriftlege rutinar for kvalitetssikring og for handsaming av klagesaker.
 - B. Sikre at eventuelle vidare innkjøp av sakshandsamingstenester blir gjort i samsvar med regelverket for offentlege anskaffingar og at det blir etablert ein skriftleg avtale for alle slike innkjøp
 - C. Sikre at kommunen har oversikt over etterleving av frist i plan- og byggesaker, inkludert klagesaker.
3. Kommunestyret ber også kommunedirektør utarbeide ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 31.12.2023 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Saksprotokoll 13.09.2023 - Vaksdal kommune, Kontrollutvalet

Behandling i møte

Revisor presenterte rapporten med vekt på vurderingar og tilrådingar. Etter diskusjon i møtet, vedtok utvalet tilrådingane i saka.

Forslag til innstilling vart samrøystes vedteken.

Innstilling:

1. Kommunestyret tek rapport etter gjennomført forvaltningsrevisjon av plan- og byggesakshandsaming til etterretning
2. Kommunestyret ber kommunedirektør følge opp rapporten ved å setje i verk følgjande tiltak:
 - A.Etablere skriftlege rutinar for kvalitetssikring og for handsaming av klagesaker.
 - B.Sikre at eventuelle vidare innkjøp av sakshandsamingstenester blir gjort i samsvar med regelverket for offentlege anskaffingar og at det blir etablert ein skriftleg avtale for alle slike innkjøp
 - C.Sikre at kommunen har oversikt over etterleving av frist i plan- og byggesaker, inkludert klagesaker.
3. Kommunestyret ber også kommunedirektør utarbeide ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 31.12.2023 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Samandrag

Deloitte har no ferdigstilt forvaltningsrevisjonen av plan- og byggesakshandsaming og rapporten er levert. Føremålet med denne saka er at kontrollutvalet skal behandle rapporten og vedta ei innstilling til kommunestyret som gjer endeleg vedtak i saka.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Einar Kåre Ulla
seniorrådgjevar

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Forvaltningsrevisjon av plan og bygg - Vaksdal kommune - revidert august 2023

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Kontrollutvalet behandla 01.12.2021 bestilling av forvaltningsrevisjon eller eigarskapskontroll i sak PS 35/21, og følgjande vart protokollert:

Handsaming i møte

Kontrollutvalet diskuterte seg fram til forslag til neste forvaltningsrevisjonsprosjekt. Utvalet valde å gå for gjennomføring av forvaltningsrevisjon framfor eigarskapskontroll ved dette høvet.

Forslag til vedtak inklusiv val av prosjekt i pkt. 1, vart samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Kontrollutvalet ønskjer at det vert gjennomført forvaltningsrevisjon innan plan og byggesak.
2. Utvalet ber Deloitte levere forslag til prosjektplan i tråd med dei føringar utvalet har gjeve, inkl. føremål, problemstillingar, ev. avgrensingar, ressursbruk og leveringstidspunkt
3. Utvalet ber Deloitte levere forslag til prosjektplan til sekretariatet seinast 15.01.2022
4. Kontrollutvalet behandlar prosjektplanen i første møte 2022

Prosjektplanen vart behandla 09.02.2022, og kontrollutvalet vedtok følgjande i sak PS 1/22:

1. Kontrollutvalet bestiller forvaltningsrevisjon innan plan og byggesakshandsaming av Deloitte AS, med utgangspunkt i forslag til prosjektplan og ev. innspel under drøftinga i møtet.
2. Kontrollutvalet godkjenner samla timetal i forslag til prosjektplan
3. Kontrollutvalet ber om at rapport etter gjennomført forvaltningsrevisjon vert sendt sekretariatet seinast 31.10.2022 ferdig verifisert og med kommunedirektøren sin uttale innarbeidd.

Kontrollutvalet behandla statusrapport 20.04.22, der følgjande vart protokollert i sak PS 16/22:

Behandling i møte

Vedtak:

1. Kontrollutvalet tek informasjonen om status i prosjektet til orientering
2. Revisor i lag med sekretariatet vurderer eventuell revidering av prosjektplanen på bakgrunn av informasjon revisor ga i møtet

Revidert prosjektplan vart behandla av kontrollutvalet 18.05.22 i sak PS 22/22, og vedtaket vart:

1. Kontrollutvalet godkjenner revidert prosjektplan og bestiller forvaltningsrevisjon innan plan og byggesakshandsaming av Deloitte AS, med utgangspunkt i forslag til den reviderte prosjektplanen, som er datert mai 2022, og ev. innspel under drøftinga i møtet.
2. Kontrollutvalet godkjenner samla timetal i forslag til revidert prosjektplan.
3. Kontrollutvalet ber om at rapport etter gjennomført forvaltningsrevisjon vert sendt sekretariatet seinast 31.12.2022 ferdig verifisert og med kommunedirektøren sin uttale innarbeidd.

Av den føreslegne reviderte prosjektplanen gjekk det fram at føremålet med forvaltningsrevisjonen var:

Føremålet med forvaltningsrevisjonen vil vere å vurdere om Vaksdal kommune har etablert gode system og rutinar knytt til sakshandsaming innan plan- og byggesaksområdet. Vidare er det eit føremål med forvaltningsrevisjonen å undersøke om kommunen på ein tilfredsstillande måte sikrar tilstrekkeleg kapasitet og kompetanse til handsaming av plan- og byggesaker. Det er også eit føremål å undersøke i kva grad kommunen etterlever gjeldande sakshandsamingsfristar i plan- og byggesaker.

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål formulerte revisor følgjande problemstillingar i den reviderte prosjektplanen:

1. *Har Vaksdal kommune eit tilstrekkeleg system for å sikre regeletterleving ved handsaming av reguleringsplanar og byggesaker?*
 - a. *Har kommunen ei føremålstenleg organisering som sikrar effektiv handsaming av reguleringsplanar og byggesaker, under dette:*
 - i. *Hensiktsmessig fordeling av roller, ansvar og oppgåver i sakshandsaminga?*
 - ii. *Føremålstenlege system for registrering, fordeling og handsaming av mottekne plan- og byggesaker?*
 - b. *Har kommunen risikovurdert sine arbeidsprosessar knytt til handsaming av plan- og byggesaker, med det føremål å identifisere kor i sakshandsamingsprosessane det er størst risiko for feil og manglar og kor kommunen kan ha forbettringspotensial?*
 - c. *Har kommunen etablert tilstrekkelege rutinar for sakshandsaming av plan- og byggesaker (inkl. kvalitetssikring av sakshandsaming og for handsaming av klagesaker)?*
 - i. *Er ev. rutinar i tilstrekkeleg grad gjort tilgjengelege for og kjent blant dei tilsette?*
2. *Har Vaksdal kommune sett i verk hensiktsmessig tiltak for sikre tilstrekkeleg kapasitet og kompetanse til handsaming av reguleringsplanar (detaljreguleringar) og byggesaker?*
 - a. *Har kommunen risikovurdert kapasitet og kompetansebehov og utarbeidd tiltaksplanar for å møte identifisert risiko?*
 - b. *Har kommunen tilstrekkeleg kapasitet og kompetanse knytt til handsaming av plan- og byggesaker?*
 - c. *Har kommunen tilfredsstillande avtaler knytt til innkjøp av og/ eller interkommunalt samarbeid knytt til plan- og byggesakshandsaming?*
 - d. *Har kommunen tilfredsstillande system for å sikre god oppfølging av eksterne avtaler om innkjøp av sakshandsamingskapasitet og -kompetanse?*
3. *I kva grad etterlever Vaksdal kommune sakshandsamingsfristane i plan- og byggesaker, og kva årsaker blir opplyst å ligge bak ev. fristoverskridingar?*
 - a. *I kva grad etterlever kommunen fristane på tre og tolv veker i byggesaker, jf. pbl § 21-7?*
 - b. *I kva grad etterlever kommunen fristen på tolv veker for 1. gongshandsaming i private plansaker, jf. pbl § 12-11?*
 - c. *I kva grad etterlever kommunen fristen på åtte veker for handsaming av klagesaker, jf. byggesaksforskrifta § 7-1?*

Kontrollutvalet behandla statusrapport i møte 23.11.2022. Revisor var i kontakt med sekretariatet med varsel om forseinking av prosjektet før møtet 23.11.2022. Det var i utgangspunktet planlagt at kontrollutvalet ville få rapport etter gjennomført prosjekt seinast ved utgangen av 2022, men ny frist vart føreslege til 18.01.2023. Rapporten ville likevel bli klar til behandling i første kontrollutvalsmøte 2023, og til kommunestyrebehandling våren 2023.

Følgjande vedtak vart gjort i sak PS 38/22:

1. *Kontrollutvalet tek sekretariatet si orientering om status og vidare framdrift av prosjektet til vitande*
2. *Ny leveringsfrist for rapport er sett til 18.01.2023*

Rapporten skulle vere klar til behandling i møte 01.03.2023, men på grunn av sjukdom kom det nok ei forseinking, som resulterte i at vi ikkje rakk å sende ut rapporten til behandling i det møtet.

Dette prosjektet har vorte forseinka fleire gongar. Den siste forseinkinga kom i e-post 20.03.2023, der prosjektleiar i Deloitte skriv i e-post:

Vi har fått verifisert rapport tilbake frå kommunen. Dei er ueinige i vurderinga vi har gjort med omsyn til kommunen sine innkjøp frå Osterøy. Eg har derfor bedt ein spesialist hos

oss Geir Melby (partner i Stavanger) sjå på saka. Dei rakk ikkje dette førre veke, men har lova meg tilbakemelding i løpet av dagen og vil vi så seinare i dag sende rapporten på høring til kommunen i ei veke.

Kontrollutvalet v/sekretariatet mottok rapport etter gjennomført forvaltningsrevisjon av plan- og byggesakshandsaming i Vaksdal kommune 28.03.2023. Kontrollutvalet behandla rapporten 12.04.2023. Følgjande vart protokollert i sak PS 8/23:

Behandling i møte

Revisor presenterte rapporten etter gjennomført forvaltningsrevisjon av plan og byggesaksrutinar i Vaksdal kommune.

Kontrollutvalet vurderer tilbakemeldingane som revisor har fått frå kommunen i arbeidet med dette prosjektet som mangelfulle. Deloitte har behov for følgjande:

- Rammeavtalen mellom Vaksdal kommune advokat som er nytta til dette formålet i tillegg til kostnaden.
- Avtalen mellom Vaksdal kommune og Osterøy kommune ang. byggesaksbehandling.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalet sender rapporten etter gjennomført forvaltningsrevisjon av plan og byggesakshandsaming tilbake til revisor for å få vurdert prosjektet på nytt etter at Deloitte har fått nødvendig informasjon frå kommunen.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak:

1. Kontrollutvalet sender rapporten etter gjennomført forvaltningsrevisjon av plan og byggesakshandsaming tilbake til revisor for å få vurdert prosjektet på nytt etter at Deloitte har fått nødvendig informasjon frå kommunen.

Kontrollutvalet behandla statusrapport frå Deloitte 10.05.2023, der dette vart protokollert i sak PS 18/23:

Behandling i møte

Revisor orienterte om status og vidare framdrift av denne forvaltningsrevisjonen. Kontrollutvalet ynskjer å få behandla rapporten slik at saka kan sendast til kommunestyret for behandling 13. juni. Kontrollutvalet ber om tilbakemelding frå revisor om nytt leveringstidspunkt sett i lys av dette.

Vedtak i saka var samrøystes.

Vedtak:

1. Kontrollutvalet tek revisor si orientering om status og vidare framdrift av prosjektet til vitande
2. Kontrollutvalet ber om snarleg tilbakemelding frå revisor om nytt leveringstidspunkt for rapport etter gjennomført forvaltningsrevisjon for eventuell behandling i kommunestyret 13. juni

Det viste seg utover i mai og byrjinga av juni at det var umogeleg å få ferdigstilt rapporten tidnok til å få den behandla i kommunestyret 13. juni. Dette vart meddelt leiar i utvalet i e-post 02.06.2023. Leiar svarte på eposten 05.06.2023 med at rapporten må bli behandla i første møte hausten 2023.

Vedtakskompetanse

Kontrollutvalet har mynde til å gjennomføre forvaltningsrevisjonar medan det er kommunestyret som har mynde til å vedta revisjonsrapporten, jf. kommunelova § 23-2, § 23-3 og § 23-5.

Vurderingar og verknader

Kontrollutvalet v/sekretariatet mottok rapporten etter gjennomført forvaltningsrevisjon av plan- og byggesakshandsaming i Vaksdal kommune 30.08.2023. Revisjonsrapporten frå Deloitte ligg ved saka. Deloitte skriv innleiingsvis i rapporten følgjande:

Rapport frå forvaltningsrevisjonen blei lagt fram for kontrollutvalet i kommunen 12.4.2023 i sak PS8/23. Kontrollutvalet vurderte tilbakemeldingane som revisor hadde fått frå kommunen i denne forvaltningsrevisjonen som mangelfulle og vedtok å sende rapporten tilbake til Deloitte for å få gjort nye vurderingar etter at Deloitte har fått nødvendig informasjon frå kommunen.

Deloitte fulgte opp ved å stille oppfølgingsspørsmål til kommunen 28.4. 2023. Deloitte mottok svar på førespurnaden 2.6.2023. På bakgrunn av svaret frå kommunen valte Deloitte, i samråd med kontrollutvalssekretær, å gjere nokre avgrensa tilleggsvurderingar.

Informasjon om kommunens svar i juni 2023 og Deloitte sine tilleggsvurderingar, er no inkludert i rapporten.

Deloitte har gjennomført forvaltningsrevisjonen i samsvar med gjeldande standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001). Prosjektet er kvalitetssikra i samsvar med krava til kvalitetssikring i Deloitte Policy Manual (DPM).

Revisor har nytta dokumentanalyse og intervju som metode. Oppsummering av intervju og rapporten sin datadel er verifisert. Høyringsutkast av rapporten er sendt til høyring hjå kommunedirektør og høyringsuttalen ligg ved rapporten som vedlegg 1.

Etter sekretariatet si vurdering har Deloitte levert ein svært god rapport som er i samsvar med kontrollutvalet si bestilling.

Revisor har i rapporten svart på dei problemstillingar som kontrollutvalet vedtok i prosjektplanen. Revisor har vurdert fakta i prosjektet opp mot revisjonskriteria som var nedfelt i prosjektplanen og har på bakgrunn av sine vurderingar kome fram til ein konklusjon med forslag til tiltak.

Sekretariatet har merka seg at Deloitte i sin rapport mellom anna skriv at Vaksdal kommune har etablert system og rutinar for byggesakshandsaming. Rutinane er lett tilgjengeleg for dei tilsette i sakshandsamingssystemet, men Deloitte skriv også i rapporten:

Revisjonen meiner at brot på reglane i anskaffingsregelverket ikkje vil innebere at vedtaka som er fatta av Osterøy kommune på vegner av Vaksdal, er ugyldige. Dette forutset at avtalen mellom Vaksdal og Osterøy kommune gir Osterøy kompetanse til å fatte vedtak, og at dei har overholdt andre relevante reglar (forvaltningslova og kommunelova.)

Vaksdal kommune ikkje har sikra nødvendig oversikt over sakshandsamingstid i byggesaker dei siste åra. Dette gjer at det ikkje er mogleg å vurdere i kva grad kommunen har etterlevd lovpålagte fristar i byggesaker.

Deloitte konkluderer med at dei samla sett meiner at internkontrollen knytt til plan- og byggesaksområdet ikkje er tilfredsstillande i Vaksdal kommune.

Basert på det som kjem fram i undersøkinga rår Deloitte til at Vaksdal kommune set i verk følgjande tiltak:

1. Etablerer skriftlege rutinar for kvalitetssikring og for handsaming av klagesaker.

2. *Sikrar at eventuelle vidare innkjøp av sakshandsamingstenester blir gjort i samsvar med regelverket for offentlege anskaffingar og at det blir etablert ein skriftleg avtale for alle slike innkjøp*
3. *Sikrar at kommunen har oversikt over etterleving av frist i plan- og byggesaker, inkludert klagesaker.*

Kommunedirektøren skriv i høyringsuttalen mellom anna at han tek forvaltningsrevisjonen til etterretning og at tilrådingane er gode og vert tatt med inn i kvalitetsarbeidet som pågår. Kommunedirektøren skriv vidare at kjøp mellom kommunar i periodar med kapasitets – og/eller kompetanseutfordringar er utbreidd, og at ein vil ha ein dialog med KS om dette i det vidare arbeidet.

Revisor opplyser i rapporten om at kommunen ikkje har fått uttale seg om tillegga til rapporten som er tatt inn etter tilleggsbestillinga frå kontrollutvalet i april 2023. Revisor opplyser om at desse tillegga ikkje har medført endringar i dei overordna vurderingane. Det er heller ikkje endringar i konklusjonane i rapporten med unntak av følgjande:

Revisjonen meiner at brot på reglane i anskaffingsregelverket ikkje vil innebære at vedtaka som er fatta av Osterøy kommune på vegner av Vaksdal, er ugyldige. Dette forutset at avtalen mellom Vaksdal og Osterøy kommune gir Osterøy kompetanse til å fatte vedtak, og at dei har overholdt andre relevante reglar (forvaltningslova og kommunelova.)

Tilrådingane i rapporten og i saka er lik tilrådingane som var lagt fram i saka 12.04.2023.

Sekretariatet deler revisjonen si vurdering når det gjeld gjennomføring av tiltaka i rapporten, og vil rå kontrollutvalet til å nytte tilrådingane frå revisor som grunnlag for innstillinga til kommunestyret.

Konklusjon

Kontrollutvalet har eit særskilt ansvar for å følgje opp at kommunestyret sine vedtak i samband med behandling av revisjonsrapportar vert følgd opp. Det vert vist til Kommunelova § 23-2, e) der dette står:

«kontrollutvalget skal påse at

e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandling av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.»

Det vert derfor i innstillinga bedt om at kommunestyret ber kommunedirektør utarbeide ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet innan 31.12.2023 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.